

LIBRIS

We know
books

Franz Kafka

PROCESUL

Editura Bookshop Publishing House
București, 2026

Autor: Franz Kafka

Titlu: Procesul

Editura: Bookshop Publishing House

Ediție completă

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

KAFKA, FRANZ

Procesul / Franz Kafka. - București : BookShop Publishing House, 2026

ISBN 978-630-95437-3-8

821.112.2

ISBN: 978-630-95437-3-8

Pentru comenzi online: www.books-shop.ro

© 2026 [Bookshop Publishing House]

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin Editurii Bookshop Publishing House.

Cuprins

Arestarea	5
Convorbiri cu doamna Grubach. Apoi domnișoara Bürstner ...	24
Primul interogatoriu	41
În sala goală. Studentul. Birourile tribunalului.	61
Bătăușul	89
Unchiul. Leni	97
Avocatul, industriașul și pictorul	122
Negustorul Block. K. renunță la serviciile avocatului	181
În catedrală	218
Sfârșitul	246
Fragmente. Prietena domnișoarei Bürstner	253
Procurorul	263
La Elsa	270
Lupta cu directorul-adjunct	272
Casa	277
Călătoria la mama	281

Arestarea

Pe Josef K. îl calomniase pesemne cineva căci, fără să fi făcut nimic rău, se pomeni într-o dimineață arestat. În dimineața aceea, bucătăreasa doamnei Grübach, gazda lui, care îi aducea micul dejun în fiecare zi la opt, nu se ivi la ora obișnuită. Asemenea lucru nu se mai întâmplase niciodată până atunci. K. mai așteptă o clipă. Culcat pe pernă văzu cum bătrâna care locuia peste drum îl privea cu o curiozitate absolut neobișnuită. Apoi, flămând și mirat totodată, sună. Imediat se auzi o bătaie în ușă și în cameră intră un bărbat pe care până atunci nu-l mai văzuse niciodată prin casă. Bărbatul era zvelt dar solid și purta un costum negru, strâns pe corp, cum sunt cele de voiaj, legat cu un cordon și având tot felul de cute, buzunare, catarama și nasturi, care dădeau costumului o aparență deosebit de practică, fără să se înțeleagă bine la ce ar putea servi.

— Cine ești dumneata? Îl întrebă K. ridicându-se în coate.

Omul trecu peste întrebare, ca și cum ar fi fost firesc să fie acceptat când intra undeva, și se mulțumi doar să întrebe la rândul lui:

— Ai sunat?

— Anna trebuie să-mi aducă micul dejun, spuse K. și încercă mai întâi, atent și tăcut, să descopere prin

observație și deducție cine putea fi omul acela. Dar străinul nu se lăsă prea mult cercetat cu privirea, ci se îndreptă spre ușă, o întredeschise și spuse cuiva care, vădit lucru, se afla în imediata apropiere, chiar lângă prag:

— Vrea să-i aducă Anna micul dejun.

Din camera alăturată se auzi un chicotit ușor; judecând după zgomot, s-ar fi putut ca acolo să se afle mai multe persoane. Deși râsul acesta nu i-ar fi putut spune străinului nici un lucru pe care să nu-l fi știut până atunci, el îi declară lui K.: „E imposibil”, ca și cum i-ar fi dat un raport.

— Asta e ceva nou, spuse K. și sări din pat punându-și repede pantalonii. Tare aş vrea să știu cine sunt oamenii din camera de alături și cum o să se justifice doamna Grübach față de mine că i-a lăsat să mă deranjeze.

Ce-i drept, o secundă îi trecu prin minte că n-ar trebui să spună asta cu glas tare pentru că, făcând-o, putea să lase impresia că-i recunoaște oarecum străinului dreptul de a-l supraveghea, dar pentru moment nu dădu importanță faptului acestuia. Celălalt înțelese totuși exact ce n-ar fi trebuit, căci îi spuse:

— Nu ți-ar plăcea mai mult să rămâi aici?

— Nu vreau nici să rămân aici și nici să-ți mai aud glasul până nu mi te prezinți.

— Aveam intenții bune, spuse străinul și deschise brusc ușa.

Camera de-alături, în care K. pătrunsese mai încet decât ar fi dorit, avea, la prima vedere, aproape același aspect ca în ajun. Acolo își avea doamna Grübach salonul; poate că astăzi în încăperea ticsită de mobile, dantelării, porțelanuri și fotografii era ceva mai mult spațiu gol decât de obicei, dar lucrul

acesta cu greu s-ar fi putut observa imediat, cu atât mai mult cu cât schimbarea esențială o constituia prezența unui bărbat care ședea cu o carte în mână lângă fereastra deschisă și care, când intra K., își ridica privirea de pe carte.

— Ar fi trebuit să rămâi în camera dumitale! Nu ți-a spus Franz?

— Și ce doriți? Întrebă K. Uitându-se pe rând când la noua lui cunoștință, când la cel numit Franz, care se oprise în pragul ușii. Prin fereastra deschisă se vedea iar bătrâna, stăpânită de o curiozitate într-adevăr senilă, și care se instalase acum exact în față, nu cumva să piardă vreun amănunt din ce avea să se întâmple.

— Ar trebui, totuși, ca doamna Grübach..., spuse K. și făcând o mișcare de parcă ar fi încercat să se smulgă din mâinile celor doi bărbați, deși aceștia stăteau departe, vru să-și continue drumul.

— Nu, spuse omul de la fereastră, aruncând cartea pe o măsuță și ridicându-se. N-ai dreptul să ieși, ești arestat.

— Așa mi se pare și mie, spuse K. și de ce, mă rog? Întrebă el apoi.

— Nu ne aflăm aici ca să-ți spunem asta. Întoarce-te în camera dumitale și așteaptă. Ancheta e începută și ai să afli totul la momentul oportun. Îmi calc datoria vorbindu-ți atât de prietenos. Dar sper că nu ne aude nimeni în afară de Franz care, în ciuda instrucțiunilor, se poartă și el prietenește cu dumneata. Dacă și de-acum înainte o să ai tot atâta noroc pe cât ai avut când ți-au fost numiți paznicii, poți să tragi nădejde.

K. vru să se așeze, dar abia atunci observă că, în afară de scaunul de lângă fereastră, în toată încăperea nu se mai afla nimic pe care să se poată sta.

— Ai să recunoști mai târziu că ți-am spus numai adevărul, începui Franz și se îndreptă spre el împreună cu celălalt bărbat.

Pe K. îl uimi mai ales acesta din urmă, care îl bătu de mai multe ori, prietenește, pe umăr. Amândoi paznicii îi examină cămașa de noapte și-i spuseră că de-acum înainte va trebui să poarte una de calitate mult mai proastă, dar că ei îi vor păstra cu mare grijă atât cămașa aceasta, cât și restul lenjeriei, și că i le vor restitui dacă procesul se va încheia favorabil.

— E mai bine să ne dai nouă lucrurile, spuseră ei, căci la magazie se fac mereu fraude și, în afară de asta, acolo, după un anumit timp, lucrurile sunt revândute, fără să se țină seama dacă procesul s-a terminat sau nu. Și nu se știe cât pot dura asemenea procese, mai ales în ultima vreme. Până la urmă primești, firește, din partea magaziei, contravaloarea lucrurilor, dar te alegi cu nimica toată, căci la vânzare nu valoarea ofertei hotărăște prețul, ci valoarea mitei, și-apoi știm prea bine, din experiență, că sumele convenite se micșorează și ele, an de an, tot trecând dintr-o mână într-alta.

K. abia dacă îi asculta; dreptul de-a mai putea dispune de lucrurile proprii i se părea de mică importanță; pentru el era mult mai urgent acum să-și clarifice situația. De față cu oamenii aceștia însă, nu putea nici măcar să-și adune gândurile ca lumea; pântecul celui de-al doilea paznic – fiindcă, evident, numai paznici puteau să fie amândoi – se lipea mereu de el, extrem de prietenos, dar de cum ridica privirea întâlnea o față uscată și osoasă, deloc potrivită cu grăsimea trupului, și înarmată cu un nas mare și strâmb, care părea că se înțelege, ca o persoană aparte, cu celălalt paznic. Ce fel de oameni erau aceștia? Despre ce vorbeau ei? Cărei autorități aparțineau? K. trăia doar într-un stat

constituțional. Pretutindeni domnea pacea. Toate legile erau respectate. Cine îndrăznea să-l atace în propria lui locuință? Fusesse totdeauna înclinat să privească lucrurile foarte ușuratic, să nu creadă în rău decât dacă se lovea de el și să nu ia măsuri de prevedere pentru viitor, chiar când era amenințat din toate părțile. În cazul de față însă, o asemenea atitudine i se părea nelalocul ei. Nici vorbă, totul putea fi o glumă, o glumă grosolană pusă la cale de colegii de la bancă, din cine știe ce motive – poate fiindcă azi era ziua lui, ziua când împlinea treizeci de ani – asta s-ar fi putut, firește; poate că ar fi fost de ajuns doar să le rădă în nas, într-un anumit fel, paznicilor, ca ei să rădă împreună cu el; poate că paznicii erau, de fapt, niște comisionari culeși de pe stradă, cum de altfel și păreau să fie; și totuși, de data aceasta, chiar din clipa când dăduse cu ochii de Franz, K. hotărâse să nu lase din mână nici cel mai mic atu pe care l-ar fi putut folosi împotriva oamenilor acestora. Puțin îi păsa dacă avea să se spună mai târziu că fusesse incapabil să înțeleagă o glumă; deși nu făcea parte dintre cei ce culeg învățăminte din experiențele vieții, K. își amintea că de pe urma unor întâmplări aparent neînsemnate și în care, spre deosebire de prietenii lui, se purtase imprudent și se arătase voit nepăsător față de consecințe, avusese destule de îndurat. Asemenea lucruri nu trebuiau să se mai întâmple, măcar de data aceasta; dacă era vorba de o comedie, atunci avea să joace și el. Pentru moment, era încă liber.

— Îmi dați voie, spuse K. Și, strecurându-se grăbit printre paznici, intră în camera lui.

— Pare înțeleghător, îl auzi spunând pe unul din paznici.

De cum se văzu în cameră, K. trase brutal sertarele biroului; toate se aflau la locul lor în cea mai mare ordine; dar emoția îl împiedica să găsească de la bun început tocmai legitimațiile pe care le căuta. Până la urmă dădu peste un permis de bicicletă și vru să-l ducă paznicilor, dar, gândindu-se mai bine, hârtia i se păru prea neînsemnată și continuă să caute până își găsi actul de naștere. Când se întoarse în camera vecină, ușa din față de deschise și doamna Grubach dădu să intre. Apariția ei nu dură însă decât o clipă căci, zăririndu-l pe K., gazda își ceru scuze, vădit jenată, și dispăru închizând ușa cu cea mai mare grijă.

— Intrați, vă rog!

Atât apucă să spună K. și rămase în mijlocul salo-nului, cu actele în mână, privind ușa care nu se mai deschise; apelul unuia dintre paznici îl făcu să tresară; paznicii ședeau amândoi la măsuta din fața ferestrei deschise și, după cum observă K, îi mâncau micul dejun.

— De ce n-a intrat? Întrebă el.

— N-are voie, îi răspunse paznicul cel gras. Doar știi bine că ești arestat.

— De ce-aș fi arestat? Și încă în felul acesta!

— Iar începi! Spuse paznicul și muie o felie de pâine cu unt în borcănașul cu miere. La asemenea întrebări nu răspundem.

— O să fiți obligați să-mi răspundeți, spuse K. iată actele mele; arătați-mi-le acum pe ale voastre și, înainte de toate, mandatul de arestare.

— Doamne! Dar neînțelegător mai ești! Se vaită paznicul. Parcă n-ai căuta decât să ne scoți din sărute, inutil, tocmai pe noi care în clipa de față îți suntem cei mai apropiați dintre oameni.

— Așa e, întări Franz și, în loc să-și ducă la gură ceașca de cafea pe care o ținea în mână, îi aruncă lui K. O privire poate foarte semnificativă, dar din care acesta nu înțelese nimic.

Apoi, fără să vrea, K. intră într-un dialog al privilegiilor cu Franz. Până la urmă, K. își arată totuși hârtiile și spuse:

— Iată-mi actele.

— Ce ne interesează pe noi actele dumitale? Strigă paznicul cel gras. Te porți mai rău ca un copil. Ce dorești, la urma urmei? Îți închipui cumva că vei face să ți se termine mai repede blestematul de proces dacă discuți cu noi, paznicii, despre legitimații și despre mandate de arestare? Noi suntem slujbași mărunți; nu prea ne pricepem la legitimații și nu ne privește decât faptul că trebuie să te păzim zece ore pe zi și că suntem plătiți pentru munca noastră. Atâta tot; firește, asta nu ne împiedică să ne dăm seama că înaltele autorități pe care le slujim, înainte de-a emite un mandat se informează precis asupra motivelor arestării și a persoanei arestate. În privința aceasta, orice eroare este exclusă. Autoritățile pe care le reprezentăm, după câte le știu – și ține seama că eu nu cunosc decât gradele inferioare – nu caută delictul populației ci, după cum prevede legea, sunt atrase de delictul și ne trimit pe noi, paznicii. Asta este legea. Unde vezi că ar putea fi o eroare?

— Legea asta eu n-o cunosc, spuse K.

— Cu atât mai rău pentru dumneata, îi răspunse paznicul.

— Sunt sigur că ea nu există decât în capetele voastre, adăugă K.

Ar fi vrut să găsească un mijloc de-a pătrunde în gândurile paznicilor, de-a le întoarce în favoarea lui,

sau măcar de-a le înțelege pe deplin. Dar paznicul cel gras înlătură orice explicație spunând doar:

— Ai s-o simți pe pielea dumitale. Franz se amestecă în vorbă:

— Vezi, Willem, el recunoaște că ignoră legea, dar pretinde în același timp că e nevinovat.

— Ai dreptate, spuse celălalt; nu-i chip să-l faci să înțeleagă ceva.

K. nu le mai răspunse nimic.

„Trebuie oare să mă las și mai mult tulburat de pălăvrăgelile slujbașilor acestora mărunți – fiindcă ei înșiși recunosc că asta sunt? Se gândi el. În orice caz, amândoi discută despre lucruri din care niciunul, nici altul nu pricepe o iotă. Iar suficiența cu care discută nu poate fi explicată decât prin prostie. Câteva cuvinte schimbate cu un funcționar de rangul meu au să clarifice situația incomparabil mai bine decât cele mai lungi discuții cu oamenii ăștia.”

K. se plimbă de câteva ori de colo-colo, în spațiul liber al încăperii și văzu că bătrâna din față târâse la fereastră un moșneag și mai bătrân decât ea, pe care îl ținea pe după mijloc.

K. simți nevoia să pună capăt comediei acesteia.

— Duceți-mă la superiorul vostru, spuse el.

— Când o să te cheme, și numai atunci, îi răspunse paznicul pe care celălalt îl numise Willem. Și acum, adăugă el, te sfătuiesc să te duci în camera dumitale, să stai liniștit acolo și să aștepti ce-o să se hotărască. Nu te lăsa doborât de frământări inutile, ci mai degrabă adună-ți forțele, căci o să ai mare nevoie de ele. E un sfat pe care ți-l dăm. Nu te-ai purtat cu noi cum am fi meritat, ba chiar ai uitat că, oricine am fi, suntem măcar acum, față de dumneata, niște oameni liberi, ceea ce nu e puțin lucru. Totuși, dacă ai bani, suntem

dispuși să trimitem să ți se aducă micul dejun de la cafeneaua de peste drum.

K. rămase o clipă liniștit, fără să le răspundă la propunere. Poate că dacă ar fi încercat să deschidă ușa camerei alăturate sau chiar a vestibulului, cei doi n-ar fi îndrăznit să-l oprească; poate că soluția cea mai simplă a întregii probleme ar fi fost să împingă lucrurile cât mai departe.

S-ar fi putut însă la fel de bine ca paznicii să-l înșface și, o dată trântit la pământ, ar fi spus adio superiorității pe care, în anumite privințe, o mai păstra totuși asupra lor. De aceea preferă să aștepte soluția mai puțin nesigură, pe care desfășurarea firească a lucrurilor avea s-o aducă neapărat, și se întoarse în camera sa fără ca el sau paznicii să mai adauge vreun cuvânt.

Acolo, se trânti pe pat și luă de pe noptieră un măr frumos pe care și-l pregătise de cu seară pentru micul dejun. Altceva în afară de măr nu mai avea și, oricum, după ce mușcă cu poftă își dădu seama că mărul era de preferat gustării pe care, din mila paznicilor, ar fi putut s-o capete de la cafeneaua aceea murdă. Acum se simțea mai bine dispus și mai sigur pe sine; firește, ratase o dimineață de lucru, dar, dat fiind postul relativ important pe care îl ocupa la bancă, absența avea să-i fie ușor motivată. S-o explice spunând adevărul? Așa avea de gând să facă. Iar dacă n-aveau să-l creadă – ceea ce ar fi fost normal, date fiind împrejurările – putea s-o ia ca martor pe doamna Grubach sau chiar pe cei doi bătrâni, care acum probabil că porniseră spre cealaltă fereastră. Privind lucrurile din punctul de vedere al paznicilor, pe K. îl mira cel mai mult faptul că fusese trimis în camera lui și lăsat singur acolo unde avea la îndemână atâtea posibilități de sinucidere. Totodată, judecând din